

Na delo

Jugoslavija zahteva po vseh žrtvah najmanj od vseh zapadnih dežel. Zahteva samo, kar je njenega. Istra, Trst in Slovensko Primorje — to je naša zahteva.
Tito

Cena 2 din — Mesečno 8 din

Leto I. - Štev. 6

Glasilo Okrožnega odbora OF Celje. Izhaja vsako soboto

Celje 18. maja 1946

IZ GOVORA MARŠALA TITA NA III. KONGRESU USAOJ-a

Mi bomo branili - vedno branili naše pravice

Tovariši in tovarišice! Ko smo se borili za osvoboditev naše dežele, nismo nikoli pustili iz vida, da se borimo in osvobodimo tudi naše brate, ki so izven naše dežele. Mi smo to svojo nalogo izvršili. Izvršili smo jo tem lažje, ker je tudi ljudstvo v Istri in Slovenskem Primorju dalo vse od sebe, se borilo za osvoboditev, da bi bilo v Jugoslaviji. Že leto dni se trudimo, da bi to svojo pravico tudi končno javno in formalno dosegli. Nekateri naši zavezniki nam odrekajo pravico do tega. S tem odrekajo pravico tamošnjemu ljudstvu, ki pravi, da hoče v Jugoslavijo in da ima pravico biti v Jugoslaviji.

Oni imajo neke druge kombinacije. Vi veste, da je bila tam zavezniška komisija, ki je pregledovala etnični značaj Julijske krajine. Podala je poročila in na osnovi teh poročil je prišlo v Parizu med štirimi velesilami do pogajanj. Ta pogajanja niso doslej privedla do uspehov, ker smo dejali: Nočemo ničesar popustiti v svojih prvotnih zahtevah, ki so najpravičnejše. Mi smo ostali trdno pri svojih zahtevah in za seboj imamo neomajnega branilca naših pravic — Sovjetsko Zvezo, katere predstavnik Molotov brani odločno, kakor da je tam nekdo izmed nas, našo pravico. Brani jo zato, ker je globoko prepričan, da je to, kar brani, pravična stvar.

Bile so razne kombinacije. Dobil sem zemljevid teh kombinacij. Na njem je bilo vse prečrtano, sem in tja, da nisem vedel, katera je čigava. Tu Wilsonova, tu neke druge, Morganova, ameriška, angleška, francoska in vrag vedi kakšna vse. Toda ostane eno: Če gledaš vse to, te nekaj stisne okoli srca in se vprašaš, zakaj vse to, zakaj si toliko prizadevajo, da bi nam odtrgali del telesa, da bi znova izročili naš živelj pod tuji jarem? Vprašaš se, zakaj mora biti prav naša junaška dežela tako nepravilno kaznovana, a je dala toliko žrtev za skupno stvar zaveznikov? Konferenci velikih sil smo postavili našo zahtevo na podlagi etničnih, gospodarskih, geografskih in strateških razlogov. Pozneje je bilo sklenjeno, da se bodo upoštevali samo etnični razlogi in mi smo na to pristali. Če bi se upoštevala tako zvana atlantska pogodba, tedaj bi videli, da želi ogromna večina Italijanov, Hrvatov in Slovencev, brez razlike narodnosti, v novo Jugosla-

vijo. Toda oni nočejo tega upoštevati, temveč samo etnični razlog.

Vprašam vas, kakšen etnični značaj ima na pr. za Anglijo Afrika, kjer žive razni narodi, samo angleški ne? Vprašam vas kakšni etnični razlogi so za Ameriko na Tihem oceanu, kjer živijo Japonci in Malajci? Oni imajo pravico vladati drugim narodom, a mi nimamo pravice rešiti svojih bratov. Oni skrbijo za usodo Italijanov, ki žele priti v Jugoslavijo, a ne skrbijo za usodo Slovanov in Italijanov, ki nočejo pod Italijo. Ne verjamem v iskrenost tega etničnega načela v tem konkretnem primeru. Tu niso etnična načela po sredi, temveč nekaj drugega. Če vzamemo črto, ki jo predlaga Bidault, gre ona po pasu ob morju in loči zapadna mesta od zaledja. Kako bodo živela ta mesta brez zaledja?! Kakšni etnični razlogi so to? Ne, to so samo strateški razlogi, toda zopet na škodo naše dežele. Če gre za strateški razlog, tedaj smo mi tisti, ki imamo pravico na to, da postavimo to strateško načelo in nihče drug. Ne moremo se strinjati s takšnim postavljanjem stvari, kakor jih postavljajo nekateri. Mi smo prepričani, da večina ljudstva Anglije in Amerike ne misli tako, kakor mislijo tam nekateri ljudje, ki nas hočejo znova kaznovati zato, ker smo se borili na strani zaveznikov.

Na koncu ponovno poudarjam, da ne moremo pri teh naših zahtevah popustiti niti v celoti niti delno, ker imamo prav v vsakem pogledu. Jugoslavija zahteva po vseh žrtvah najmanj od vseh zapadnih dežel. Ona zahteva samo, kar je njenega. Istra, Trst in Slovensko Primorje — to je naša zahteva.

Trst je bistvene važnosti za našo deželo. Pri tem bomo ostali.

Tovariši in tovarišice! Tako stoji stvar. Tu vam rečem lahko samo eno: Mi bomo branili — vedno branili te naše pravice. Ne bom zašel v podrobnosti. Našim bratom v Istri, pa naj bodo Slovenci, Hrvatje ali Italijani, lahko sporočim preko delegatov, ki so tu, da bomo čuvali in branili njihove interese in si prizadevali, da se bodo izpolnile njihove želje, da bodo priključeni k Jugoslaviji in da se bodo vključili v novo živlejnje, ki daje možnosti vsakemu državljanu te dežele, naj bo kakršne koli narodnosti, da se vsestransko razvija.

Mi gremo po svoji poti, pa naj se tam kakor koli rešuje in reši.

Protestne resolucije svetu zunanjih ministrov v Parizu

Zahvaljujemo se ZS, ki je s svojim predlogom dokazala svoje prijateljstvo in odločnost v zaščiti malih narodov

Konferenci zunanjih ministrov v Parizu

Delavci in nameščenci tekstilnih tovarn Celje, zbrani na masovnem sestanku, odločno protestiramo proti predlogom, ki so jih stavile tri delegacije medzavezniške komisije glede razmejitve med Jugoslavijo in Italijo. Ti predlogi pomenijo izdajo zaveznika, pa tudi izdajo ljudstva v Primorju, ki je toliko doprineslo v borbi za osvoboditev. Pomenijo pa tudi ti predlogi nagrado našemu premaganemu sovražniku, ki je 25 let uničeval naš živelj na Primorskem.

Z zaupanjem zremo v odločno zadržanje tov. Molotova, zastopnika Sovjetske Zveze, katerega predlog edino odgovarja pravični in resnični težnji jugoslovanskih narodov, pod geslom: »Tujeja nočemo, svojega ne damo!«

Konferenci zunanjih ministrov v Parizu

Na občnem zboru Nabavne in prodajne zadruga v Celju dne 10. maja 1946 zbrani zadržniki odločno protestiramo proti krivici vsebovani v treh predlogih, predloženih konferenci zunanjih ministrov v Parizu.

Ti predlogi ne upoštevajo dejanskega narodnostnega in gospodarskega stanja ter volje večine ljudstva Julijske krajine, ki tvori enotno, nerazdeljeno pokrajino. Sprejem teh predlogov bi pomenil nagrado za fašističnega napadalca in v zgodovini nezaslišano kazen za zmagovalca, ki je bil podlo napaden.

Za Jugoslavijo je edino predlog Sovjetske Zveze sprejemljiv, ker je pravičen in upošteva življenske interese prizadetih. S tega mesta izražamo najiskrenejšo zahvalo veliki Sovjetski Zvezi, ki je tudi tu pokazala svoje plemenito prijateljstvo do narodov Jugoslavije, ki so v vojni dali ogromne žrtve za poraz fašizma in za svobodo.

Naj živi Julijska krajina s Trstom v svobodni Jugoslaviji!
Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Zadržniki nabavne in prodajne zadruga v Celju

Konferenci zunanjih ministrov v Parizu

Na protestnem mitingu v Pečovniku pri Celju dne 11. maja 1946 zbrani rudarji dvigamo glas proti vsakemu poskusu, da se nam odtrgajo deli Julijske krajine, ki je s svojim središčem Trstom enotna pokrajina.

Nočemo meje, ki ne bi upoštevala narodnostnih in gospodarskih razmer, ljudske volje in žrtev, danih za svobodo Julijske krajine. Odklanjamo one predloge, ki pomenijo izdajo zaveznika v korist poraženega napadalca.

Izrekamo vročo zahvalo veliki Sovjetski zvezi, ki je s svojim predlogom nastopila za pravično rešitev tega vprašanja in iznova dokazala svoje prijateljstvo do nas.

Naj živi svobodna Julijska krajina s Trstom v Jugoslaviji!
Pečovnik, 11. maja 1946.

Svetu zunanjih ministrov v Parizu

Prebivalstvo Mozirja in okolice, zbrano na velikem manifestacijskem zborovanju dne 13. maja 1946 ugotavlja, da pripada to ozemlje po težnjah tamošnjega prebivalstva, svojem zgodovinskem razvoju, kakor po svojem gospodarskem in kulturnem položaju edinole Jugoslaviji. Kljub temu, da sta nas krivica in nasilje oropala že po prvi svetovni vojni te naše lastnine, nam je neumljivo, da se vprašanje jugoslovanske in italijanske meje nikakor ne more rešiti. Narodi Jugoslavije so dali za to zemljo neštete žrtve, ko so stali na strani svobodoljubnih narodov v borbi proti fašizmu, ki je baš na tem predelu pokazal vso svojo zločinsko naravo. Zato smo ogorčeni in v svojem narodnem ponosu globoko užaljeni nad poskusi, ki nam odrekajo pravico do te z našo krvjo prepojene zemlje. Zahtevamo, da se nam naše zahteve priznajo v onem obsegu, kakor jih je predlagala in utemeljeno zagovarjala naša delegacija.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Mozirje, 13. maja 1946.

Prebivalstvo Mozirja

Pozdravna brzojavka mladine celjskega okrožja III. kongresu USAOJ-a

Mladina celjskega okrožja pošilja III. Kongresu USAOJ-a tople pozdrave in željo, da bi z uspehom izvršil svoje delo. Dobro se zavedamo dolžnosti, ki jo ima mladina do domovine. Dokazali smo to v osvobodilni borbi, to dakazujemo in bomo dokazali pri obnovi naših porušenih vasi in mest ter pri izgradnji naše oblasti. Neumorno bomo sledili v delu vsem onim, ki so darovali svoje življenje za uresničenje naših idej. Živel III. Kongres USAOJ-a!

ZMS celjskega okrožja

POZDRAVNA BRZOJAVKA GRADITELJEM »MLADINSKE PROGE«

Mladina celjskega okrožja vam pošilja, dragi tovariši, mnogo lepih pozdravov. Ponosni smo, da je iz naše sredine odšla na tako važno delo tako močna skupina. Prepričani smo, da bo vaše delo lep doprinos k izgradnji te proge, ki bo dala svetu nov dokaz, kaj zmore strnjena fronta jugoslovanske mladine. Utrdili se boste ne samo telesno, ampak tudi duhovno, saj boste prinesli ob vrnitvi novih zamisli, ki nam bodo v veliko korist.

Živela enotna in strnjena mladina Jugoslavije! ZMS celjskega okrožja

V delu na cestah sodelujejo vsi sloji prebivalstva

Že prvega dne »Tedna za obnovo cest« je bila udeležba prostovoljnih delavcev v vsem okrožju zelo velika in je na nekaterih odsekih presešla vsa pričakovanja. Med delavci si mogel videti prav vse sloje našega prebivalstva, od delavca in kmeta, študenta pa do inteligenta, vsi so vihteli krampe in lopate, zavedajoč se važnosti obnove našega prometa, kateremu so ceste glavna žila. Vse te množice prostovoljnih delavcev so organizirale naše množične organizacije, razporejali pa so jih strokovnjaki Uprave cest. Ta strokovna pomoč se je v vseh primerih pokazala kot prav umestna, da celo nujno potrebna, kajti marsikdo ni niti prav vedel, kako je

treba skladati in razgrajati gramoz, ga pravilno posipavati, pravilno kopači posteljice in čistiti bankete. V nedeljo so se ponekod še kazale precejšnje pomanjkljivosti v organizaciji, predvsem v Trbovljah, kjer so morali prostovoljni delavci čakati skoraj dve uri, da jim je bilo pojasnjeno kam naj gredo delat. Docela se je slika spremenila v ponedeljek, ko se je že na vseh odsekih uvedlo načrtno popraviljanje in so zato uspehi dela tega dne povsem drugačni in kljub manjšemu številu delavcev, na nekaterih odsekih število prostovoljnih delovnih ur presega število v nedeljo storjenih ur.

Nadaljevanje na 3. strani.

Zatirajmo jabolčnega zavijača

Kmetijska zadruga v Celju ima na razpolago zadovoljive količine škropil

Sadno drevje je odvetelo, lepo kot že dolgo ne. Če ne bo vremenskih nezd, se nam obeta zelo dobra sadna letina. Dolžnost sadjarja je torej, da obrani plodove pred raznovrstnimi zajedavci, a posebno pred jabolčnim zavijačem, ki nam včasih uniči več kot polovico pridelka.

Kdo ne pozna, drobnega »črva« v predčasno odpadlem jabolku? Pa tudi v hruškah in deloma v češpljah ga najdemo. Ti »črvi« so ličinke, gosenice drobnega metuljčka, jabolčnega zavijača. Metuljček meri približno 1 cm; prednja krila ima sivkastomodra ter pisana s temnorjavimi nogami kovinskega sijaja. Ob koncih prednjih kril se vidi značilna rdečerjava lisa.

Metuljčki letajo maja in junija meseca (prvi zarod, v somraku in ponoči, ko samice znesejo 30—60 jajčec na drobne plodove, po večini na vsak plod le po eno, najraje ob muhi ali peclju. Iz jajčec se v nekaj dneh izležejo drobne ličinke, ki se zažrejejo v plodove do peščišča, ki ga razjedajo. Ličinke so mesnatordečkaste barve in imajo temnorjavo barvo. Napadeni plodovi zaostajajo v rasti, prisilno dozorevajo in predčasno odpadajo. Na njih opazimo luknjice, skozi katere ličinka izloča iztrebke; okoli teh luknjic lupina pordeči. Včasih obišče ena ličinka dva do tri plodove. Ko čez 2—3 tedne ličinka odraste, zapusti plod, se po tanki nitki spusti navzdol ter sipoišče varnega zavetišča največkrat pod staro skorjo, kjer se zapreje v bel mešiček, v katerem se zabubi, iz bube se razvije metuljček.

Pri nas imamo po večini dva zaroda tega škodljivca, in sicer se metuljčki drugega zaroda pojavijo navadno koncem julija ali v začetku avgusta tako, da v tem času moramo računati z novimi okužbami plodov. Samice polagajo svoja jajčeca na plodove, ki so sedaj že precej debeli. Dorasle gosenice tega zaroda izležejo v jeseni iz plodov ter se zaprejejo, kot one prvega zaroda, v raznih skrivališčih, posebno tudi v sadnih shrambah in skladiščih, kjer prezimijo in se šele spomladi zabubijo; iz bub se kmalu nato razvijejo metuljčki.

Predvsem v toplejših vinorodnih predelih moramo torej pri nas računati z dvema zarodoma tega škodljivca; najvažnejše pa je, da ugonobimo v čim večji meri prvi zarod.

Kot rečeno so izgube, ki jih naše sadjarstvo utrpí vsako leto vsled jabolčnega zavijača izredno velike, zato je nujno potrebno, da tega škodljivca pravočasno in učinkovito zatiramo.

Način obrambe in borbe proti jabolčnemu zavijaču so različni. Uničimo ga v veliki meri s temeljitim snaženjem in čiščenjem sadnega drevja, ko ga s strgulo ali žično ščetko uničimo v njegovih zimskih skrivališčih pod staro skorjo, lubom, lišajem in po razpokah; deloma ga pa pokončamo tudi z zimskim škropljenjem.

Najuspešnejše pa ga zatiramo s **poletnim škropljenjem**, pretežno z raznimi **arzenikovimi sredstvi in pripravki**. Ker v poletnem času škropimo sadno drevje tudi v obrambo proti škrlupu in drugim glivičnim boleznim, uporabljamo pa večini takšna škropiva, ki so istočasno učinkovita proti škrlupu in gosenicam jabolčnega zavijača (in drugim objedačem), a to so tzv. **kombinirana škropiva**, ki si jih sestavimo sami tako, da običajnim škropivom (bordoški, žveplenoapneni brozgi) dodamo arzenikove pripravke. Prejšnja leta se je pri nas priporočal in tudi že precej udomačil apneni arzenat (Aresin, Meritol); uspešno se je tudi uporabljalo tzv. »Nosprasi« v $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ % ni raztopini.

Letos imamo na razpolago v zadostnih količinah predvsem **svinčev arzenat** znamke »Grasselli«, ameriški proizvod, fin rdečkast prah, ki ga bomo po večini

uporabljali kot dodatek žveplenoapneni oziroma bordoški brozgi, in sicer 30 do 40 dkg na 100 litrov 2 % žveplenoapnene ali pa $\frac{1}{2}$ % bordoške brozge.

Škorpivo pripravimo najboljšje tako, da v manjši posodi svinčev arzenat najprej dobro pomešamo z manjšo količino že na običajen način pripravljene žveplenoapnene, ozir. bordoške brozge, ter to zmes nato polagoma vlijemo v ostalo brozgo in dobro pomešamo.

Ker so arzenati strupi, moramo biti z njimi zelo previdni. Ravnati se je točno po navodilu za uporabo svinčevega arzenata, ki naj ga vsak zahteva ob nabavi tega sredstva.

Da preprečimo »črvinost« plodov je treba jabloane in hruške škropiti z arzenikovimi sredstvi dva do tri krat; in sicer **škropimo prvič** kmalu potem, ko drevje odvetuje, **drugič** 2—3 tedne pozneje (ko so plodovi dosegli velikost oreha), a po potrebi, posebno če je deževje škropivo izpralo, **škropimo kmalu nato še tretjič**. V vsakem slučaju pa morajo biti škropljenja z arzenovimi pripravki končana 4—5 tednov pred obiranjem plodov.

Za prvo škropljenje jabloane in hruške po cvetju uporabljamo praviloma le 2 % no žveplenoapneno brozgo z dodatkom 40 dkg svinčenege (ali apnenege) arzenata. Za bordoško brozgo je sadno drevje v tem času zelo občutljivo. Če pa se le odločimo za škropljenje z bordoško brozgo, jo uporabljamo le v $\frac{1}{2}$ do $\frac{3}{4}$ % ni raztopini z dodatkom 40 dkg svinčenege (ali 30 dkg apnenege) arzenata.

Če imamo na razpolago »Nosprasi«, ga sedaj uporabljamo v $\frac{1}{2}$ % ni vodni raztopini.

Za drugo škropljenje po cvetju, ki je za zatiranje jabolčnega zavijača najvažnejše, uporabljamo za jabloane in hruške ista škropiva v istih gostotah kot pri prvem škropljenju po cvetju. Vendar zaradi nevarnosti ožigov bordoško brozgo sedaj raje sploh ne uporabljamo.

Naše socialno zavarovanje

Dobro urejeno ter brezhibno poslujoče socialno zavarovanje je zrcalo kulturne stopnje vsake državne zajednice. Socialno zavarovanje s svojim širokim krogom interesentov z enakimi dolžnostmi in enakimi pravicami je morda eden najbolj vzglednih primerov urejenega kolektiva v človeški družbi, ki nam nazorno prikaže vse koristi in prednosti, če se pod nadzorstvom države ter ob samoupravi interesentov samih uredi poslovanje življensko važne ustanove, zlasti še spriče dejstva, da gre tu za veliko skupnost vseh delovnih ljudi ter za njihove elementarne interese in koristi, katerih zaščita je prva naloga napredno civilizirane države.

Zato je razumljivo, da nova ljudska vseh ljudskih republik, posveča veliko oblast, predvsem vlada FLRJ in vlade pozornost in skrb dobri ureditvi socialnega zavarovanja v naši ljudski državi. Kakor na drugih področjih, so tudi tu uvajajo v življenje sadovi in načela štiritletne narodno osvobodilne borbe, katerim moramo zaupati, da se bo (ob njihovem upoštevanju) zgradilo res takšno socialno zavarovanje, ki bo vsem interesentom - zavarovancem v polno korist, naši mladi ljudski državi pa v ponos. Krona teh prizadevanj bo novi zakon o socialnem zavarovanju, ki ga sestavljajo naši najboljši strokovnjaki, in ki bo brez dvoma bogat na izkušnjah na tem področju.

Do novega zakona, ki bo pomenil veliko prelomnico v socialnem zavarovanju, poslujejo zaenkrat ustanove socialnega zavarovanja v glavnem še po starem zakonu, katerega predpisi pa so že

Tretje škropljenje po cvetju izvršimo z istimi sredstvi kot smo to navedli za prvo škropljenje po cvetju. To tretje škropljenje izvajamo posebno v slučaju, če drugi zarod jabolčnega zavijača močno nastopa.

Z navedenimi škropivi se ne obranimo le jabolčnega zavijača, škrlupa in drugih glivičnih bolezní, temveč tudi še mnogih drugih zajedavcev, posebno raznih gosenic.

Pri poletnem škropljenju sadnega drevja je treba paziti na to, da se škropivo razdeli v čim finejših kapljicah po vseh zelenih delih, posebno po plodovih. Škropiti je torej treba s finim razpršilnikom ter z močnim pritiskom. Drevje moramo takorekoč zamegliti; škropivo nikakor ne sme kapljati z drevja. Tudi ne škropimo ob najhujši sončni pripeki, in ob zelo vetrovnem vremenu. Najboljše opravimo škropljenje ob oblačnih dnevih brez vetra ali pa ob zgodnjih jutranjih ter poznih popoldanskih urah.

Poleg škropljenja je tudi priporočljiv način zatiranja gosenic jabolčnega zavijača lov v pasti (lovne pasove) iz valovite lepenke, sláme ali sena, ki jih na deblo navežemo sredi junija meseca en meter od tal. Sredi julija jih pregledamo ter gosenice, ki so si pod njimi poiskale zavetja, uničimo. Pasti snamemo oktobra meseca, ko pod njimi najdemo mnogo ličink drugega zaroda, ki jih pokončamo. Deloma uspešen je tudi lov metuljčkov jabolčnega zavijača v posode z vabo (z vodo razredčeno sladkano pivo, sadjevec, vino ali kakšen drugi sadni sok). Od časa do časa te vabe pregledamo, odstranimo iz njih nalovljene metuljčke ter jih posebno po dežju na novo polnimo.

Tudi odpadle črvice plodove je treba zbirati še predno jih gosenice zapustijo; dobro je, če drevje včasih potresemo, da odpadejo črvice plodovi.

Če bomo vse te mere posebno škropljenje, proti jabolčnemu zavijaču izvajali, se ne bomo obranili le tega nevarnega zajedavca, temveč bomo v splošnem dvignili kakovost letošnjega sadnega pridelka. Domači in tuji sadni trg bo tudi v bodoče zahteval čim boljše in okusnejše sadje.

sedaj nekoliko bili izpolnjeni in deloma tudi spremenjeni s številnimi naredbami in odloki osrednje vlade ter s sklepi začasne samouprave Osrednjega zavoda za socialno zavarovanje v Zagrebu. Že s temi provizornimi ukrepi so bile v mnogočem začrtane in utrte nove poti v socialnem zavarovanju. Predvsem se je izvedlo poenotenje zavarovanja. V predaprilski Jugoslaviji so imeli svoje zavarovalne ustanove posebej delavci, nameščenci, rudarji in topilniški delavci ter železničarji. S 1. julijem 1945. so se strnili vsi ti v socialnem zavarovanju pod eno streho, ali z drugimi besedami — ustvarjen je bil enoten nosilec socialnega zavarovanja za vse stroke delovnih ljudi in za vsa področja države. Korist tega ukrepa je na dlani: z združitvijo vseh delovnih ljudi, ki so zavezani zavarovanju v enotni ustanovi socialnega zavarovanja, so se združili vsi dobri in slabi riziki v zavarovanju, na drugi strani pa se je s tem enotni nosilec socialnega zavarovanja za vse stroke delovnih ljudi in za vsa področja države. Korist tega ukrepa je na dlani: z združitvijo vseh delovnih ljudi, ki so zavezani zavarovanju v enotni ustanovi socialnega zavarovanja, so se združili vsi dobri in slabi riziki v zavarovanju, na drugi strani pa se je s tem enotni nosilec zavarovanja močno okreplil glede sredstev za dajatve in podpore ter za razne investicije, ki so potrebne za boljšo ureditev socialnega zavarovanja, zlasti za gradnje okrevališč, sanatorijev, ambulatorijev in drugega.

Drug važen ukrep, ki je bil že sprejet in izveden pred sprejetjem novega zako-

na, je decentralizacija samih ustanov socialnega zavarovanja, ki je bila zlasti izvedena v naši ljudski republikli Sloveniji. Mesto poprejšnjih centralnih uradov, ki so bili vsi v Ljubljani (Okrožni urad za zavarovanje delavcev, Bolniška blagajna trgovskega bolniškega in podpornega društva, Pokojninski zavod za nameščence, Glavna bratovska skladnica), je bil ustanovljen za vse področje LR Slovenije en cenranli zavod s sedežem v Ljubljani, ki nosi uradni naziv: Federalni zavod za socialno zavarovanje v Sloveniji, na samem terenu pa je bilo ustanovljenih 6 filial (podružnic) in sicer v Ljubljani, Celju, Mariboru, Kranju, na Jesenicah in v Trbovljah. Te filiale so za svoje teritorije prevzele vse posle, ki so jih prej vodili centralno iz Ljubljane zgoraj naštetji uradi. S tem ukrepom se je zavarovanje mnogo bolj približalo delovnemu ljudstvu ter kontroli s strani ljudstva.

Tudi v Celju je bila konec meseca septembra 1945. ustanovljena takšna filiala (podružnica socialnega zavarovanja, ki nosi uradni naziv: Federalni zavod za socialno zavarovanje v Sloveniji, Filiala Celje). Njen teritorij se v glavnem sklada z mejami političnega okrožja Celje razen trboveljskih revirjev, ki imajo svojo lastno filialo Federalnega zavoda.

Razumljivo je bilo, da je bilo začetno poslovanje celjske filiale združeno z velikimi težkočami. Najprej si je bilo treba zagotoviti prostore, kajti prostori prejšnje poslovalnice, ki je bila samo nekakšen posredovalni urad, nikakor niso zadostovali. Deloma je bilo treba prostore še adaptirati ter poskrbeti za potrebno opremo. Ustvariti je bilo treba tako rekoč iz nič dokaj velik upravni aparat, ki naj bi zagotovil nemoteno in brezhibno poslovanje. Vladalo je tudi pomanjkanje izvežbanih strokovnih kadrov, poleg tega pa je tudi okupator v socialnem zavarovanju napravil v tukajšnjem teritoriju mnogo zmede, in je bilo socialno zavarovanje v Nemčiji urejeno po njih vidikih. Vse te težave je bilo treba, — mnogokrat z velikimi naporii — premagati, tako da spričo tega ni nič čudnega, če poslovanje filiale v samem začetku še ni ustrezalo dejanskim potrebam. Toda čim so bili urejeni prostori (ki pa so še sedaj razdeljeni na tri stavbe) ter zagotovljen vsaj primeren kader moči, se je poslovanje filiale razmahnilo ter v zadnjih mesecih prišlo v vseh panogah na tekoče. K temu je mnogo pripomoglo tudi razumevanje in pomoč krajevnih faktorjev, zlasti političnih ter sindikalnih, katerim je treba za to izreči vse priznanje in zahvalo.

Kako je Filiala Federalnega zavoda za socialno zavarovanje v Celju poslovala v posameznih panogah socialnega zavarovanja, kako deluje njena administrativna, zdravstvena in sindikalno-politična linija ter kakšni so njeni načrti za bodočnost, si bomo pridobili še v prihodnjih številkah našega lista. Prav tako bomo tudi s strokovnimi sestanki in članki, ki bodo izhajali v tem listu seznanjali zavarovance in delodajalce s predpisi o njihovih pravicah in dolžnostih.

Nedeljska zdravniška dež. služba za zavarovanje Fe. Zavoda za soc. zav. pri filiali Celje

Dne 19. maja 1946: dr. Podpečan I., Mariborska cesta 24, telefon 309

Dežurna služba se prične ob sobotah, oziroma ob dnevu pred praznikom, ob 12. uri in traja do ponedeljka, oziroma do dneva po prazniku do 8 ure zjutraj. Zdravstveno vodstvo filiale

ZDRAVILIŠČE RIMSKE TOPLICE

Termalno kopališče na prostem je odprto za civilni promet vsak dan (razen ponedeljkov) od 8. do 18. ure.

Ljubitelji zdravja, sonca in naravnih lepot vljudno vabljeni.

Uprava zdravilišča
Rimske toplice

Kmečki dolgovi

Po prvi svetovni vojni si je naš kmet v navidezno stalnih gospodarskih prilikah pričel urejevati in modernizirati svoje gospodarstvo ter si v ta namen najemal investicijska posojila, misleč, da jih bo lahko kril iz svojega gospodarstva. Z nastopom hude krize, ki jo je predaprilska Jugoslavija kot kapitalistična država preživela, ni mogel naš kmet kriti z izkupičkom za svoje produkte niti najnujnejših javnih dajatev, kaj šele, da bi utegnil vrniti investicijsko posojilo in ni mogel v večini primerov plačati niti obresti. Bolj in bolj je zabredel v dolgove, začele so se prisilne izterjatve, ki so se končale s prodajo posestev. Ko je stanje postalo nevzdržno, so vlastodržci v stari Jugoslaviji hoteli rešiti krizo z moratoriji za odplačilo kmečkih dolgov in pozneje z uredbo o kmečkih dolgovih, ki je izšla 26. oktobra 1936. Vendar s tem naš kmet še ni bil rešen, kajti položaj na trgu se ni spremenil in obsojen je bil na životarjenje iz dneva v dan. Prišla je okupacija in iz krvi se je rodila nova Jugoslavija, kmet pa se je v novih prilikah znašel s starimi dolgovi, katere je napravil v prvih letih po prejšnji vojni.

Pri problem kmečkih dolgov je vpil po rešitvi in to po hitri rešitvi. To so narokovali interesi nove države na eni strani, na drugi strani pa tudi interesi upnikov in dolžnikov. Preden pa je naša ljudska oblast pristopila k rešitvi tega nad vse važnega problema, je morala rešiti načelno vprašanje predvojnih obveznosti. Izdala je zakon o ureditvi predvojnih obveznosti, ki v glavnem določa, da se vsi predvojni dolgovi plačajo v razmerju 10:1 to je za 10 starih jugoslovanskih dinarjev plača dolžnik danes le 1 din. Izjeme so določene le za alimentacijske (hranarinske) terjatve. Navedeni zakon ima še posebno določilo, kako dobe vlagatelji pri denarnih zavodih svoje vloge vrnjene. Čim je bil izdan ta zakon in predhodno urejeno valoriziranje raznih okupatorskih novčanic, kar je za obračunavanje nujno potrebno, je naša oblast takoj pristopila k rešitvi vprašanja predvojnih kmečkih dolgov. Izdala je zakon o končni likvidaciji kmečkih dolgov. Ta zakon se nanaša samo na dolgove, ki so bili že v predaprilski Jugoslaviji obravnavani in znižani po uredbi o kmečki zaščiti z dne 26. oktobra 1936. ne glede na to, ali so to dolgovi kmeta privatniku ali denarnemu zavodu. S tem zakonom je končno rešeno vprašanje kmečkih dolgov in je tudi enkrat za vselej kmet dolžnik rešen bremena, ki mu je bilo naloženo po zaslugi kapitalističnih gospodarjev predaprilske Jugoslavije.

Prav gotovo zanima vsakega državljan, ki zasleduje našo obnovo in v isti sodeluje, kako je naša ljudska oblast rešila to vprašanje. Zaradi tega ne bo odveč, če v glavnem podamo določila tega nad vse važnega zakona.

V čl. 1. navedenega zakona je določeno, da se v celoti brišejo kmečki dolgovi, katere zadeva uredba o likvidaciji kmečkih dolgov z dne 26. oktobra 1936. in katerih znesek ugotovljen pa tej uredbi ne presega glede enega dolžnika pet tisoč starih jugoslovanskih dinarjev. S tem določilom so tedaj ugasnili vsi dolgovi kmetov, ki so znašali obračunani po uredbi o kmečkih dolgovih iz bivše Jugoslavije do 5000 din. Naša oblast je hotela baš našega malega kmeta zaščititi. Znano je namreč, da so mali kmetje dolgovali največ, a vendar njih dolgovi niso bili veliki. Z druge strani pa tudi

Osnutek lovskega zakona

Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo v Ljubljani je izdelalo Osnutek zakona o lovu v Ljudski republiki Sloveniji, ki je objavljen v dnevnem časopisu. »Kmečki glas« ga prinaša v celoti v 19. številki z dne 9. maja 1946. in z namenom, da ljudstvo stavi svoje predloge in pripombe. Ker je rok zelo kratek, vsega 14 dni je potrebno, da posamezniki, masovne organizacije in KLO še enkrat pretehtajo ves osnutek ter dostavijo svoje predloge Ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo v Ljubljani pod značko »Lovska anketa«.

Pri presoji navedenega osnutka bo najbolj zainteresirano naše kmečko ljudstvo, ki želi, da bi bil zakon res v vsem po načelih ljudske demokracije ter da ne bo enak onemu, ki so ga izdajali protiljudski elementi v bivši Jugoslaviji, ko se je pečala z lovom le najvišja »gospoda«.

Pristojni činitelji bodo upoštevali želje kmečkega ljudstva, ki ima že desetletja

borbo proti krivičnemu lovskega zakonu ter bo novi zakon ščitil interese kmečkega dela in kmečke imovine. Iz izkušnje vemo, da je kmet sadil in garal, potem pa so bili pridelki od divjadi uničeni. Odškodnina pa je bila malenkostna.

Predvsem je važno, da se kmečko ljudstvo seznanja s členom 14. Osnutka lovskega zakona. Ta predvideva, da okrajni LO lahko proglasi zajca v svojem območju za nezaščitenega, naenkrat za eno zakupno dobo, ki traja 10 let, seveda če to odobri pristojni minister.

Člen 17 govori o lovski škodi, cenilni in odškodninski komisiji ter postopku prijave in cenitvi škode.

Da bi se ne ponovile napake je prav, da pri razpravi sodeluje vse ljudstvo, toda v svojih predlogih in pripombah bodimo kratki, stvarni in ne pretiravajmo!

Sodelujmo z našo ljudsko oblastjo, da ji bo delo olajšano!

Cimerman

200 celjske mladine bo letovalo

Na pobudo ministrstva za socialno skrbstvo je sestavil Okrajni LO Celje-mesto pripravljalni odbor za izvedbo počitniških kolonij, katerih namen je, da se v njih zdravstveno ogrožena mladina okrepi, telesno zdrava mladina utrdi ter se navaja na življenje v skupnosti. Počitniške kolonije so namenjene predvsem ljudskošolski mladini iz mest, delavskih centrov ter kmečki mladini iz porušeni krajev in pasivnih predelov. Odbor sestavljajo člani soc. skrbstva, okrajni zdravnik, RK, prosvet. odseka ter predstavniki množičnih organizacij.

Že na prvem sestanku je bil dosežen sklep, da se ustanovi zdravstvena po-

čitniška kolonija, ki bi sprejela do 100 obolele ter zdravstveno ogrožene mladine. Sredstva za to akcijo bi zbral odbor sam. Na drugem sestanku pa je prišlo do razveseljivega dejstva, ko je članica RK izjavila, da je isti na svoji seji sklenil, da prevzame sam organizacijo in izvedbo kolonij pod Tolstom pri Celjski koči, kjer bo v oskrbi 100 otrok. S tem pa ni okrajni pripravljalni odbor odstopil od svojega prvotnega sklepa ter bo istotako izvedel kolonijo za 100 otrok na gradu Grmovje pri Veliki Pirešici. — Tako bo letovalo 200 naše, zdravja in okrepitev potrebne mladine mesec dni v svežem zraku, soncu ter ob dobri oskrbi.

Nič brez posebnih okrožnic

Delegat okrožne uprave traktorskih postaj »Ustroja« v Celju je prepovedal vsakršno delo uslužbencev traktorskih postaj po okrožju brez njegovega dovoljenja, oziroma brez smernic, podanih v posebnih okrožnicah.

Smo v tednu cest, ko vse naše množične organizacije in prebivalci vseh krajev naše širne domovine s svojim prostovoljnim delom pomagajo pri čim prejšnji obnovi našega prometa. Tako se je tudi nek traktorist traktorske postaje v Vitanju obvezal, da bo poleg svojega dela pri obdelavi polj s traktorjem, sodeloval pri obnovi cest s tem, da bo vsak dan vozil gramoz. Toda zaradi prepovedi delegata, tega ni mogel storiti na lastno pest. Zato se je v soboto telefonično obrnil na delegata v Celje, ki mu je delo prepovedal vse dotlej, da bo v posebnih okrožnicah to dovoljeno. V ponedeljek je res prispela okrožnica v Vitanje; izgubljena pa sta bila dva dneva, v katerih bi lahko zavedni traktorist opravil veliko delo.

upniki niso gospodarsko oškodovani. Upniki takih malih kmetov so bili prav gotovo gospodarsko močnejši in so še danes v mnogo boljših socialnih prilikah, kakor so dolžniki. Upoštevač določila zakona o ureditvi predvojnih obveznosti bi dobili upniki danes povrnjeno posojilo v razmerju 10 starih jugoslovanskih din za današnji 1 din; od posojila 5000 din tedaj le 500 din FLRJ.

(Dalje prihodnjič.)

Vsem prosvetarjem, članom kulturno-prosvetnih aktivov, igralskim družinam, pevskim zborom in godbenikom!

Potrebno je, da uvedemo na kulturno-prosvetnem polju načrtno delo. Odbor ljudske prosvete je na svoji zadnji seji sprejel sledeče zaključke:

Vsaka igralska družina, ki namerava nastudirati gledališki komad, naj pred pričetkom študija javi to odboru ljudske prosvete. (Okrajni LO Celje-mesto, prosvetni odsek).

Vsaka kulturna prireditelja (koncerti, pevski nastopi, gledališki komadi, akademije itd.) se prijavi 10 dni pred nastopom okrajni ljudski prosveti. Notranji odsek ne bo izdal odobrenja brez predhodnega potrdila ljudske prosvete.

Zaradi statističnega pregleda je javiti vse obstoječe skupine (gledališke skupine, folklorne skupine, knjižnice, pevske zборе, recitacijske zборе in godbe) okrajnemu prosvetnemu odseku.

Gornje velja tudi za zabavne in plesne prireditve.

Iz prosvetnega odseka Celje-mesto

Moško sivo obleko iz predvojnega blaga za človeka srednje postave prodam. Vsa pojasnila daje T. Brezovšek, sluginja, višja gimnazija v Celju.

Franc Krajnc

usnjeni izdelki »Fenix«

Celje, Zidanškova 4

3-3

Izdelovalnica usnjenih izdelkov

Jaklič & Oblak

Celje - Stanetova ulica št. 15

4-5

Hedvika Šumer

manufakturna trgovina

Celje - Prešernova ulica št. 15

4-5

KAMNOŠEŠKO IN CEMENTARSKO PODJETJE

CELJE, RAZLAGOVA UL. 7
ZA NAROČILA SE PRIPOROČA ANTON ŠUMEČNIK

2-5

MANUFATURA IN MODA

Šentjura Gabriel

4-5

Celje, Kidričeva ul. št. 1

Franjo Dolžan

galanterijsko in stavbno kleparstvo
koncesionirani vodovodni instalater
CELJE

4-5

PRECIZNA MEHANIČNA DELAVNICA

ZA POPRAVILO PISALNIH, RAČUNSKIH, RAZMNOŽEVALNIH, KNJIGOVODSKIH IN REGISTRIRNIH STROJEV

THE REX & Co - CELJE, Stanetova ul. 19 - Telefon št. 203

2-5